

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 frt)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy órára.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékire.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap

korán reggel.

Unnep és vasárnap után is.

Betegség és kórtünet.

Kolozsvár, február 28.

A közoktatásügyi miniszter rendeletet adott ki a középiskolák igazgatóságaihoz, melyben utalva arra, hogy a magyar szülők olyan nagy mértékben nevelik arra nem is alkalmas gyermekeiket a honorácior pályákra a középiskolák után, föl hívja az igazgatóságokat a középiskolai tanulók szigorúbb megítélésére és kimustrálására.

Kétségtelen az, hogyha rendletekkel át lehetne alakítani egy országot, meg lehetne változtatni egy népnek a szokásait, a Wlassics rendeletének is üdvös fogamatja lehetne. Kétségtelen az is, hogyha mélyen gyökerező bajok a körjelenségek eltüntetésével mindjárt alaposan meg is gyógyulnának, az ember doktorainak csak olyan könyörü lenne dolguk, mint a társadalom orvosainak. Csakhogy a dolog távolról sem ilyen egyszerű. Isszonyatos paccer lenne az a doktor, aki a tífuszbetegnél arra fektetné a fősúlyt, hogy a haja ki ne hulljon és épen ilyen hatalmas tévedés Wlassics részéről az, ha azt hiszi, hogy rendeletével mindjárt elejét fogja venni a lateiner pályák előzőlének és új irányt fog szabni a társadalom fölfogásának.

Az tény, hogy nálunk túlságosan nagy mértékben adják fiaikat — újabb időben még leányait is — a szülők a nagyobb, középiskolai műveltséget megkívánó pályákra: orvosi, tanári, tanítói, hivatalnok, ügyvédi stb. pályákra, melyeken ennek következtében túlszaporított és rendkívül kedvezőtlen keresetviszonyok keletkeznek. Az is tény, hogy a középiskolákba nem mind arravaló, hanem néha teljesen alkalmatlan gyerekeket is adnak a szülők és kétségbeesztő erőfeszítéseket tesznek, hogy a kvalifikációs állások eléréséhez szükséges vizsgákon keresztülsuszszanak és azért van olyan sok rossz orvosunk, tanárunk, tanítónk, hivatalnokunk, ügyvédünk stb. Ez mind tény és mind igaz. De bocsánatot kérünk, nem az a fundamentális baj, hanem mindez csak jellemző kórtünet. Mert fordítsuk csak meg a télt: elfogadható állítás-e az, hogy

a produktív osztályokba és pályákba, tehát a gazda, ipari és kereskedelmi pályákra azért nem adják a szülők gyermekeiket, mert a kvalifikációs pályákra adják? Nem, ez hamis tétel lenne. Azért van nálunk kvalifikációs emberekben túlermelés, mert a produktív pályákat a társadalom kevésbé becsüli és mert a produktív osztályok emberanyagfővelő képessége aránylag csekély. Ez a valóságos tétel, ez az igazi baj.

Szögezzük le ennek a tételnek egyes részeit és méltassuk behatódó figyelemre őket. Tehát először: társadalmunk lebecsüli a produktív pályákat, vagyis a gazdasági, ipari és kereskedelmi pályákat és az azokon levőket. S ha ezt a becslést a maga teljes világosságában akarjuk bemutatni, egy kevésbé népiesen kell magunkat kifejeznünk. Ne öntjük hát tetszetős formába azt, amit a magyar társadalom néha öntudatlanul, máskor nyíltan gondol és követ, hanem mondjuk ki áperte, ahogy gondolja és ahogy követi: *gazdának jó a számar is; iparosnak jó a német, hándlérozzon a zsidó.* Igaz, vagy nem igaz-e, hogy ez a mi társadalmunk fölfogása? Ki nem hallotta, vagy ki nem tapasztalta a mi társadalmunkban együttesen, vagy külön-külön alkalmazva, nyíltan, vagy burkoltan, önértetesen, vagy öndutatlanul megnyilvánulva ezt a fölfogást?

Igen, így van. Megerősítheti ezt mindenki, aki nem csukott szemekkel, nem bedugott fülekkel jár a társaságban. A jogász, az ur. És ur a hivatalnok is, aki nyomorúságos fizetéséből tengődik. És ur az ügyvéd, aki ágenskedik, hogy magát fönntarthassa. És ur az orvos, akinek nincs páciense. És ur a tanító is, aki 600 korona fizetésből él családjával együtt. A gazda, az »számar«, a gazdatiszt »paraszt«, az iparosmester »pugris«, a munkás »szocialista«, a boltos »zsidó«, a kereskedelmi utazó »vigécz«. Hogy az a gazda boldogan és egészségesen él, hogy a gazdatiszt kulturmissziót teljesít, hogy az iparos sok ügyvéd urat a mellénye zsebéből kifizes a munkás sokszor többet keres, mint a doktor ur, hogy a boltos meggazdagszik s a vigécből földesur lehet — ej, mit törődik ez-

zel a magyar társadalom. Ezért vannak azoknak a produktív pályákra adni gyermekeiket; ez az oka aztán a középiskolák előzőlének és annak, hogy a sok rossz ügyvéd, orvos stb. miatt nincs elég sok jó gazdánk, iparosunk és kereskedőnk.

De azt is mondtuk, hogy a produktív osztályoknak sokkal kisebb az emberanyag fővelő képességük, mint a honorácior pályáknak. — Mikor látjuk azt a mértéktelen bürokratizmust, — mely nálunk melegágya a hivatalnok palántáknak, mikor látjuk azt, hogy par excellence gyakorlati állásokba is az egész vonalon csak diplomás emberek vesznek föl, akkor a középiskolák szigorítása előtt a mindenféle bürokrában divó munkaerő és munkaidő fecseklésnek kell elejét venni, mert ez még a tehetségesebbeket is delejes erővel vonzza oda.

És a produktív osztályok nálunk kevés embert is képesek még alkalmazni. Miután a társadalom azt tartja, hogy a gazdálkodáshoz nem kell tudomány, tényleg minden kontárt alkalmaznak gazdaságok vezetésére. Ipari pályára meg nem mehet az arravaló ember, mert hiszen nincs is iparunk: annak eltemetéséről alaposan gondoskodik a közös vámterület. Kereskedelmünk is épen ennek következtében olyan sekély járatu, hogy nem képes fölvenni az igazi szakerőket.

Nos hát ezek azok az okok, melyek együtthatva szorítják az ifjakat a középiskolákra, a férfiakat a kvalifikációs pályákra. És éppen ezért, társadalmi fölfogásunk és közgazdasági viszonyaink változása nélkül a Wlassics rendelete inkább az elégtelenséget és proletárokat fogja szaporítani, mint a produktív pályák munkasait.

És van még egy oka a bajnak, a mit lehetlenségünk érzetében alig is akarunk megnevezni. *Ez a 3 éves katonai szolgálat.* Hány és hány ezer szülő csupán azért járhatja középiskolába fiát, hogy attól az irtózat három évtől megmentse! Ezért kuporgatja a garasokat össze, ezért kopál és nélkülöz hosszú éveken keresztül. Az a katonaságnál eltöltendő három rémes esztendő riasztja vissza az embereket attól, hogy

fiaikat kvalifikáció nélkül produktív pályákra adják. Ha középiskolába járt, érettségit tett a fiu, csak egy évet kell szolgálnia, önténtes „ur“ lesz. Hogy ezután nem szívesen fog már az apja földjére, műhelyébe, boltjába menni, az csak természetes nálunk. Így lesz a szegény földműves, iparos és boltos fiából is ügyvéd, tanár, hivatalnok, mindenestre ur.

Két éves szolgálati idő minden katonaköteles számára, akár matúr, akár nem, hogy aránytalan terheket ne rakjunk az egyikre... De nem merjük folytatni, mert megint a katonai javaslatoknál kellene kilyukadni fejtegetéseinknek.

Beér.

— **Mozgalom a tisztviselők fizetésrendezésében.** A fizetésrendezésről szóló törvényjavaslat, a 123. sorszárral állami tisztviselőket újabb mozgalomra kényszerítette; mert a javaslat az állami szolgálat minden ágazatában elégedetlenséget okozott. — Az országos érdeklődést tanúsítottak közös ügyek iránt s ez alkalommal a bírói kar is nagyobb aktívitást fejt ki a maga érdekében mennyiben, az általános gyűlésen kívül az Igazságügyi miniszterhez is külön kérvénnyel fordultak a tisztviselők sérelmei orvoslásáért. A közgyűlés a tisztviselői kar tekintélyéhez méltó komolysággal folyt le. *Solymosi Miklós* kir. törvényszéki bíró, mint „az Országos Egyesület“ elnöke a tárgyi ismertetést tartalmazó megnyitói beszéde után *Harmath Domokos* társelnöknek adta át a szót, felkérve az „Emlékirat“ tervezetét ismertetésére. Harmath társelnök mindenekelőtt a közgyűlés szükségét okolta meg azzal, hogy a bírói kar tisztviselői kar már az első megmozdulás kezdeményezése kötelezi arra, hogy általában az állami szolgálat minden ágazatához tartozó összes tisztviselői érdekében foglaljanak álláspontot és az egész ügyért emeljenek kérést — vagy tiltakozó szót! — Ebből a kötelességérzetből szükséges a törvényjavaslatra vonatkozó észrevételeket megtenni és azokat a tordaiak részéről Emlékiratba foglalni és azt a törvényhozásnak is és a nemzet közvéleményének feltárni. — Fejtegette továbbá, hogy valaminek eddig a tisztviselői kar megőrizte pártatlanságát és a törvényes álláspontját, ezután se tér el attól, de a közvélemény részéről jöjjön bármely oldalról a rokonszenz és támogatás minden irányban hálás érzetüknek kifejezést fognak adni.

SZERKESZTŐSÉG

és

KIADÓHIVATAL

Eggetem-uteza 7., (Lyceum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyszög centiméterenként 8 fillér.

Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyilttér soronként 40 fillér.

A felolvasott emlékiratot a közgyűlés teljes szövegében elfogadta és magáévá tette s határozatilag kimondotta, hogy azon *Emlékirat* a kör megküldi a kormány minden tagjának, a képviselőház elnökének és a törvényhozás minden egyes tagjának, valamint a sajtó munkásainak és az *Országos Egyesület* elnökségének. Az „Emlékirat“ két részből áll: általános és részletes tartalommal s a következő sérelmes észrevételeket foglalja magában: 1. Az alapítási egyenlően mértéke az 1400 korona és 1600 koronás számítása miatt. 2. Az előléptetési viszonyok megnehezítése és az előmenetelnek felette hosszú időben megkötött rendszerezése. 3. A bírói és ügyész kar különös sérelmei. 4. A bírói aljegyzők vissza, illetve lejjebb sorozása. 5. A telek-könyvezetők kar egyenlően számarányú beosztása. 6. A pénzügyi tisztviselők sérelme. 7. A kir. adóhivatali tisztviselők tekintetében figyelmen kívül maradt állásuk méltányosság beosztása. 8. Az Erdészeti tisztviselőktől elvont természetbeni javak elvesztése s azok pótlásának hiánya. 9. Az állami építészeti hivatalok műszaki személyzetének sérelme. 10. A kir. tanfelügyelőség mellőzése. 11. Az állami elemi iskolák néptanítóinak az 5-5 évi szolgálat után alig 100-100 koronában megállapított fizetési pótlékának méltányosság 200-200 koronára leendő felemelése. 12. A vidéki bírói, pénzügyi és adóhivatali hivatalszolgálatok méltányosabb előmenetele, a posta- és táv-írdai hivatalszolgálatok való rendszerhez viszonyítva. Vajna mindezek a törvényjavaslat tárgyalásánál — figyelembe vétnének és a tisztviselők sérelmei orvosoltnának.

A katonai javaslatok.

Kolozsvár, február 27.

Holnap gyűlekezik össze Kolozsvár város hazaifias polgársága, hogy tiltakozzék az országgyűlési tárgyaláson levő katonai javaslatok ellen. Az eddigi érdeklődésből ítélve, a vasárnapi gyűlés Kolozsvár polgárságának pártkülönbség nélkül való hatalmas megnyilatkozása lesz.

A kérdés, mely ott megvitátás alá kerül: mindnyájunk érdekébe vagy. A közös hadsereg részére kérnek újabb pénz és véráldozatot, ama közös hadsereg részére, melynek szelleme, teste, lelke német, vagy még annál is rosszabb: osztrák.

A függetlenségi és Kossuth-párt folytatja ott fenn a nemzet gyűlésében kitartással és határozottsággal a küzdelmet. Támogatására kell hogy siessünk mi, innen a vidéki központokból, hogy küzdelmüknek meg legyen az alapja is és hogy erőt merítsenek a nemzet megnyilatkozó erejéből.

A pártkorlátok tehát leomlanak erre a napra: ki félti e haza sorsát, ki aggodással tekint nemzetünk jövőjére; kinek szívéből még nem aludt ki a hazaszeretet szent érzése: az ott lesz vasárnap a Vigadó vén falai között, melyben valaha kimondották Erdély unióját.

Nem keressük azt, kinek mi a politikai meggyőződése, nem keressük mi a hite:

— Ön az első.

— S remélem az utolsó is leszek, — s olyan ravagó szemmel nézett a leányra, hogy az zavarodottan süttötte le szemét.

— A jövő majd megmutatja, — mondta halkan; aztán így folytatta: — A bevásárlással készen vagyok.

— Nekem sincs több látogatásom. Tehát rendben van a dolog; ön megengedi, hogy hazakísérjem s bemutatkozzam az édes apjának?

— Mondjon le erről a szándékáról, — esdeklett a leány még egyszer.

— Most?... Soha! Lehetetlen!

— Nos hát... jöjjön, a minék jönni kell... ön maga akarta... A szüleim Autenleben laknak — s megmondta a kocsisnak a házszámot.

A bérkocsi csinos kis villa előtt állt meg; dühöd kutyagatás lett hallható; egy nőcseléd kinyitotta az ajtót.

— Csendesen, Szultán! — kiáltott rá a leány egy óriási dogra, amely eléjük ugrott. Aztán megint kísérlőjehez fordult s így szólt neki:

— Itthon vagyunk. Kérem, jöjjön utánam.

Együtt léptek be a földszinten egy csinos, tágas szobába; ott ült egy idősebb ur és egy idősebb asszony. A férfi olvasott a nő valami kézimunkán dolgozott; mindkettő jómódú tisztas polgári körből valónak látszott.

A leány üdvözölte szüleit s aztán pár szóval elmondta a találkozását. S míg a két öreg szerető szemmel nézett szép leányára, ez a következő szavakkal fejezte be elbeszélését.

— Dubois ur elkísért egész időig, mert az a kívánsága, hogy bemutatkozzék neked, édesapám.

S aztán odafordulva a fiatal emberhez, bemutatónak szólt:

— Dubois ur... az apám... — S megmondotta a nevét... ismert név volt....

— A fiatal ember borzadva rettent össze s kezével a szék támlájához kapott, hogy el ne essék.

A hóhér állt előtte.

TÁRCA.

Az ut vége.

Irt: Fourier Edmond.

(Francziából.)

Tél volt, esett a hó. Egy körülbelül huszonöt esztendő fiatalember idegesen ment egyik utcáskorokról a másikra s bérkocsit keresett. A kocsi egymásután haladtak el előtte, de egy sem volt üres. Végre észrevett egy üreset, intett a kocsisnak, a ki rögtön megállt. Az ifju kinyitotta az ajtót s belépett a kocsiába; ugyanabban a pillanatban a másik oldalról egy hölgy szállt fel.

— Bocsánat, asszonyom, — szólt a fiatalember — a kocsi üres volt, a mikor megállítottam.

— Kérem, uram, — felelte a hölgy — én állítottam meg.

— Én intettem a kocsisnak.

— Én szólaltam neki.

— Nagyon sietős az utam... halaszthatatlan dolgok.

Eppen úgy, mint nekem, uram! Bevásárlások, a melyeket nem halaszthatok el.

A hölgy közben leült az ifju is leült melléje. Tovább vitakoztak, egyik sem akart engedni. A kocsi már nyugtalanodott.

— Asszonyom, — szólalt meg végre a férfi — javaslatot teszek: használjuk együtt a kocsit.

— Hogy gondolhat ilyet?

— Miért ne?

— A legnagyobb mértékben illetlen dolog volna... hiszen nem is ismerem.

— Ah igen... kérem.

S az ifju ányujtotta neki a névjegyet, amelyre ez volt írva: Dubois Alexander, ügyvédjelölt.

Amig a hölgy tévovázva tartotta kezében a névjegyet, az ur így folytatta:

— Igazán minden aggodalom nélkül itt maradhat a közelemben.

— Jó, elfogadom a javaslatát.

— Kérem, parancsoljon először ön,

aztán kerül majd rám a sor. Milyen címet mondjak a kocsisnak?

— Boulevard Strassburg.

— Kocsi, Boulevard Strassbourg!..

Ez nagyszerű, nekem éppen ott a közelben kell látogatást tennem.

A hölgy nem felelt. A férfi lopva jobban szemügyre vette; nagyon csinos barna nő volt, előkelő külsővel, az arcán valami kis melankolikus kifejezéssel. Mikor a kocsi megállt, kiszállt, bement a boltba s csakhamar kis csomaggal tért vissza.

— Ha megengedi, most az én rendelesem következik....

— Helyes, ugy egyeztünk meg.

A férfi odaszólt a kocsisnak, a kocsi tova gördült.

— Nem sokáig fogom várakoztatni, asszonyom!

— Kisasszony....

— O, ezerszer bocsánatot kérek, kisasszony! — kiáltott fel az ifju. — Most már értem, hogy illetlennek találta a javaslatomat; ha parancsolja rögtön le szállok....

— Nem szükséges; ha már együtt kezdünk meg az utat, folytassuk is.

— Fogadja hálás köszönetemet. Mindjárt itt leszek.

S csakugyan, tíz perc alatt elvégezte a látogatását s megint ott volt a kocsiában. S mentül többször nézte fiatal utitársát, annál szebbnek találta. Beszélgetése merültek, könyvekről és színházokról csevegtek, a fiatal leány mindenhez hozzá tudott szólni, arrogancia nélkül, de fontoskodás nélkül is. Az itélete mindig találó volt s azt is föl említtette, hogy a zenét nagyon szereti s maga is zongorázik. S minden nézete egyezett a fiatal Duboiséval; az idő gyorsan mult, hogy az ifju sajnálkozva gondolt arra a pillanatra, a mikor el kell válniuk.

A hogy megegyeztek, váltakozva adták ki a rendeletet a kocsinak, a leány most már tréfásnak találta a dolgot, s néha vig mosolygás áradt el az arcán, a mely azonban csakhamar megint felvette rendes buskomor kifejezését.

A fiatal ember töprenkedett, hogy hogyan huzhatná-halaszthatná a válás percét

s hogyan ejthetné módját a viszontlátásnak. Végre megszólalt.

— Kisasszony, véghetetlenül hálás vagyok a véletlennek, a mely megengedte, hogy önnel kocsiházhassak együtt. S köszönöm az ön jószágát is. De még nagyobb jót teane velem, ha megengedné, hogy a házamat a szülei házában fejezhessen ki.

— Kérem ezzel ne fárasztza magát; kölcsönösen szolgálatot tettünk egymásnak, egyikünk sem tartozik a másiknak semmi hálaival.

— Tehát nem láthatom viszont? — kérdezte a fiatal ember leverve.

— Ez csak nem lepi meg?

— Sajnálom, őszintén sajnálom, most, hogy már ismerem.

— De hisz alig, hogy ismer!

— Mikor beszélgettem önnel s az elragadó....

— Uram!

— Engedje meg tehát, hogy viszont láthassam a szülei jelenlétében!

— A szüleinem nem fogadnak látogatót.

— Természetesen, ha ezen kívánságom önre nézve kellemetlen, ellallok tőle.

A leány nem felelt.

— Egészen független vagyok — folytatta Dubois. — Van egy kis vagyonom is és az anyammal lakom együtt, a ki nagyon szeretné, ha megházasodnék.... Az volna a vágyam, hogy az anyám megismerje kegyedet.

— Szent Isten! Hiszen ez teljes válmás! Véletlen találkozásunk kezd végetessé válni.

— Miért végzetessé? Nem végződhetik-e ugy, mint a vígjátékokban, nem találhattam-e rá a boldogságra?

— Hagyjuk ezt a témát.

— Csak öntől függ.

— Talán nem annyira, mint gondolja.

— Hát olyan borzasztóak az ön szülei?

— Apám is, anyám is a megtestesült jószág, de azért még egyszer kérem mondjon le erről a tervről.

A leány hangja remegett.

— Bocsásson meg, hogy így beszélek önnel, tudom, hogy ez minden szokás ellen való, — szólt meg ismét Dubois. — De

csak azt keressük van-e hazaszeretet a szívben? Ha van! nem fog hiányozni onnan, a hol a hazaszeretet szent érzése nyilatkozik meg: a honnan kiindul Erdély vezérvárosának tiltakozása, a nemzet újabb megterhelését ellen.

Politikailag bármily ellenfelei vagyunk is a szabadelvű pártnak, még sem rejthetjük el azt a meggyőződésünket, hogy a kormánypárt soraitban is bizonyára vannak számosan, a kik lelkükben érzik azt, a mi nek a haza minden részéből beérkező tiltakozások hangot és kifejezést adnak. Hogy a pártfegyelem érdekében „hallgató ajakkal” ülnek a kormányt támogató „százaz don”, ez csak azt bizonyítja, hogy vannak emberek, kik a pártfegyelemért magukba fojtják a szót és nem akarják megbontani a párt-egységet.

Am itt vidéken ilyen párttekinetek nem jöhetnek számba.

Szabadon loboghat mindenki szívében a hazafias tűz és lelkesedés — hacsak nem aspirálnak arra, hogy kormánypártibb legyenek a kormánypártnál. Itt a vidéken leszálhatunk a „százaz ág”-ról és ajkunkról felszendülhet a hazafias érzés szent szózata.

S talán nem táplálunk hiu reményt; talán nem ismerjük félre Kolozsvár város hazafias közönségét, ha kifejezést adunk ama meggyőződésünknek, hogy a vasárnapi gyűlés a választópolgárság egyetemes megnyilatkozása lesz.

A szocialdemokrata párt és a választó gyűlés.

Egyik helybeli lapban egy cikk jelent meg a minap, melynek „r.” jegyű írója felhívta a szocialdemokrata pártot, hogy zavarja meg a választó gyűlést. Nem is vetünk volna tudomást erről a cikkről, ha a mai napon nem jut kezeinkhez az alábbi kiáltvány, melyet Kolozsvár munkásai között szíjjal osztogattak. A kiáltvány tartalma a következő:

„Figyelmeztetés

Kolozsvár munkásaihoz!

Munkások! Elvtársak! Ova ittünk benneteket, hogy ne engedjétek magotokat félrevezettetni egyes polgári lapok által!

Legujabban a »Kolozsvári Ujság« szerdai számában — r. alálással egy vezér-cikk jelent meg, mely kívánatosnak tartja, hogy mi munkások keresztvíz alá tartunk a választó polgárság március elsei gyűlését. . . .

Igy ir az említett lap vezércikk írója, mint munkásbarát, mint szocialdemokrata, pedig ha leveti az önző barátság haszonleső köpenyét, sokkal nagyobb ellenségünköt látjuk személyében, mint a többi polgári lapok íróiában.

Csalódik azonban — r. ur midőn azt hiszi, hogy mi munkások bogár után megyünk. Mi sokkal hatalmasabb párt vagyunk, semhogy az orunknál fogva engedjük magunkat vezetni.

Munkások! Elvtársak! Félre tehát a kishitűséggel! Ha munkásvő kering ereinkben, legyünk igazi munkások! Ha szocialdemokratáknak éreztük magunkat: legyünk elvűek pártunk eszméihez! A mi lelkületünket még az igaz érzés lakja s csak mi tudunk igazán lelkesedni a Szabadságot, az Egyenlőséget és Testvériséget, mert csak mi vagyunk rabszolgák, csak mi vagyunk elnyomottak és csak mi éreztük mostohaságát a mai társadalmi rendszernek!

Ha tehát testvérek vagyunk az elnyomtatásban, a nyomorúságban: a szenvedések Océánján, akkor legyünk testvérek az összefüggésben is: a szervezkedés küzdelmében!

Ezt követeli tőlünk az osztálytudatos pártfegyelem.

Táborunkban, csatasorainkban fegyelmek kell lenni! És most kiadjuk a jelzőt, hogy: *öntudatos munkásnak a március elsején tartandó választó-polgárok gyűlésén résztvenni*

nem szabad!

Elvárjuk minden szervezett munkástól, hogy jelen kötelességteljesítő fölszólításunknak *eleget is tesz* és magát a nevezett polgári gyűléstől *távol tartja*.

Nekünk nem elvűnk a rendezavarás és a zavarosban való halászás. Mi azt akarjuk, hogy a választó-polgárok békélenlül — saját körükben — teljesíthessék *kötelességüket* a katonai hatalom tulkapásai ellen.

Nekünk kitagadottaknak, jogfosztottaknak nincs mit keresnünk a jogokkal bíró választó-polgárok gyűlésén; a mi helyünk az elnyomottak táborában van s a mi pártunk a szocialdemokrata-párt!

Orakodjunk tehát a félrevezetést űző, *cselszövő banditától s tartsuk magunkat távol a választó-polgárok gyűléséről!*

Munkástársi üdvözléssel:
a kolozsvári szocialdemokrata-párt.

Ez a figyelmeztetés legteljesebb rokon-szenvére számíthat mindazoknak, kik tiszteltetben tartják a más meggyőződésű is. Nem megyünk bele most mélyebben annak taglásába, hogy vajjon melyik párt áll legközelebb az országgyűlésben jelenleg még képvislet nélkül álló szocialdemokrata párt elveivel, csak egyszerűen konstátjuk azt, hogy a szocialdemokratáknak érdekében nagyon sokszor ejtődött szó az országgyűlésben, éppen a Kossuth-párt részéről. Erről azonban most nem beszélünk. A konkrét esetet vesszük tárgyalás alá és lehetetlen elhallgatnunk azt a nézetünket, hogy a katonai javaslatok a munkások érdekeit ugyan-csak nagy mértékben érintik, mert a munkás-osztály nagy mennyiségű szintén elvonja a rendes kenyérkeresettől, a család-fenntartástól.

Igy állván a dolog, örvendünk azon, hogy a szocialdemokrata-párt a fenntebb

közlött és józan gondolkodásáról tanuságot tevő figyelmeztetés kibocsátotta, ha mindjárt a figyelmeztetés egyes részeivel nem is érthetünk egyet.

A vásárvám díjszabályzat.

A vasárnapi tiltakozó gyűlés után az egybegyűlt polgárság foglalkozni fog Kolozsvár város vásárvám díjszabályzatával, mint a mely jogos érdekeket sért és nagy terheket ró a polgárságra. Hisszük, hogy e tekintetben sikerül meghallgatni a gyűlés tiltakozó hangját a városházán és a sérelmes díjszabályzat hiányai orvoslást találnak. Az országos nemzeti érdeken kívül tehát ez a specialisan helyi ügy is kell, hogy felkelte a polgárság érdeklődését a gyűlés iránt, melynek bizonyára meg lesz a kívánt eredménye.

Országgyűlés.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Budapest, február 27.

Ma megint lassan gyűlekeznek a képviselők. Fél 11 felé is alig vannak még tanácskozásképes számban. A program az eddigiek szerint: a katonai javaslatok. Sok szó esik a folyósók a tegnapi folyósói főispáni afférról. Majd megvárjuk, vajjon az ülésteremben is nem-e esik szó róla. Napirend előtt alighanem ez lesz a rögtönzés.

A szónokok közt szerepel ma Szemere Miklós, az egyetemi ifjak mecénása. A szónokok közül azonban eltűnt egy név. Az Ugron Gáboré. Pedig ugyancsak érdeklődéssel várták a felszólalását. Tegnap, mikor szólnia kellett volna, meg sem jelent a Házban s a mai ülés elején sincs ott.

Távol maradt a mai ülésről báró Fejérváry Géza honvédmíniszter is. Ugy látszik, még mindig gyöngéledik.

A karzat ma is zsufoltság telve van. Beszélük, hogy jó részét a Szemere felszólalása vonzza oda.

A katonai javaslatok.

Félízenegyor vonul fel az elnöki emelvényre gróf Apponyi Albert. Jegyzőkönyv felolvasása és hitelesítése után következnek az elnöki bejelentések. A többi közt egy kérvényt jelent be, mely a kétévi katonai szolgálat érdekében ir fel a Házhoz. Ezt a kérvényt az ellenzék zajosn megdöngözteti.

Most következnek a napirend előtti felszólalás bejelentések. De bizony az elnöknek e tekintetben nincs bejelenteni valója s így mindjárt a napirendre, a katonai javaslatokra kerül a sor.

Első szónok: *Beniczky* Árpád függetlenségi párti képviselő. Tizenhét éve tagja a Háznak, de eddig még nem beszélt. A kárhozatos javaslatok ellen való küzdő vágy szövegezte meg ime őt is és tizenhét év után ma tartja szűzbeszédét.

Kívüle még egy ilyen képviselő van: *Farkas* Balázs. Az huszonöt éve tagja a Háznak s szintén nem beszélt még, de most a katonai vitában ő is fel fog szólni.

Beniczky Árpád: Az 1867. évi törvényekket abban a reményben szavazták meg elődeink, hogy az önálló magyar hadsereget fogja megteremteni. Ebben csalódtunk! (Ugy van! balról.) Megkaptuk ugyan a honvédséget, de ez csonka, mert fejlődését a nagy moloch, a közös hadsereg akasztotta meg. (Ugy van! balról.) A hadsereg mostani létszámmel sem a nemzeti erőnk fejlesztésére alkalmas, hanem a közös hadsereg hiányainak a pótlására. Vonja vissza a kormány e javaslatot s helyette a nemzeti erő fejlesztésére pótolja a honvédség hiányait, lássa el a honvédséget tüzéséggel. (Ugy van! balról.) Aggódva tekintünk anyagi erőnk újabb és szándékos megterhelése elé. 13.000 magyar ifju elvonása gazdasági életünkben árnyatalan és megokolatlan újabb teher. A ki tudja, hogy a tömeges kivándorlás is mily kárára van a mezőgazdaságnak, az tudhatja, hogy ezt a tizenháromezer munkás magyar kezét nem nélkülözheti a magyar föld. (Ugy van! balról.) Gazdaságot csak belterjesen lehet űzni. De ehhez pénz és munkaerő kell. Pénze régen nincsen a magyarnak. Elnyeli azt a sok adó meg a földet terhelő mindenfélre kölcsön törlesztése, úgy hogy alig marad miből megélni valója. Hátra volna tehát a munkaerő, nos ezt is eléggé megnyújtja a katonai szolgálat. S ime most még jobban megakariják csökkenteni a munkaerőt újabb munkások elvonásával a katonaság számára. Azzal végzi beszédét, hogy nem fogadja el a katonai javaslatokat. (Hosszas, lelkes éljenzés balról. Szónokot az ellenzék tagjai számosan üdvözlék.)

Szemere Miklós: Azzal kezdi, hogy Széll Kálmán kormányzása iránt nagy bizalommal van. A hadseregről kíván szólni, nem politikai szempontból óhajt beszélni róla, párttekinetek nélkül csak technikai szempontból, a hadsereg harc képességéről.

Savoyai Eugént citálja, a ki a néphadsereg felállítását ajánlotta. Sokan kívánják így az önálló hadsereget.

Kiáltások balról: Minden magyar ember!

Szemere Miklós most francia, majd német citátumokat olvas fel a hadsereg harc képességének szükségessége mellett.

Gabányi Miklós: Muszáj nekünk mindenféle nyelvet tudni. (Derűltség.)

Szemere Miklós: Ha egyszer önálló magyar hadsereg lesz, a mi sokak előtt mumus, két dologra kell figyelemmel lenni. Az egyik a pénz, a mit bizonyára örömmel szavazna meg a hazafias képviselőház. A másik, hogy el kell készülni lennünk, hogy vereség esetén a vereséget csak mindannyiunkat okolhatjuk s majd nem mondjuk többé, hogy az osztrákok szenvedtek vereséget.

A hadseregben a szervezetről, a minőség a fő. Ha önálló hadsereget akarunk, akkor az agrár és merkantil elvek mellett a hadi erőket bele kell nevelni az ifjúságba. —

Ehez kitartás és keménység kell. Ha ez meglesz, álmoldalunk magyar imperalizmusról is. A hadierények közt legelső a céllövés. tudása. A ki pupos, sánta, de jól célba lö, többet ér, mint egy őriás, ki nem tud fegyverrel bánni. Példa erre a burok esete. Az ellenség előtt nincs sárga vagy vörös portepé, nincs rang és méltóság: ott löni kell tudni. Két szövetségünk: Német s Oroszország nagy gondot fordít a céllövésre. Nálunk csak kevés történik ennek az érdekében. Olaszországban a céllövés nemzeti intézmény. Ott egybe van forrva a civil és katonai. Vagy 820 nemzeti lövőde van Oroszországban. S ezt úgy hívják ott, hogy a fiatalok előkészítése a hadi szolgálatra. S e lövődékből nem kell tagdíjat fizetni s a kik két évig részt vettek a nemzeti céllövésben, a katonaságnak előnyben részesülnek. Aki pedig legalább egy évig nem vettek részt benne, nem lehetnek egyéves önkéntesek.

A nemzeti szerencsétlenségek keltik fel a hiányok tudatát. Görögország a veresége után látta be, hogy hadserege nem tud célbalőri. Angliában is most fellendül a céllövés. Angol főurak sorra állítanak fel most lövődéket, hogy így biztosítsák az angol szupremáciát.

Magyarországon a polgári lövőde semmi összefüggésben sincsenek az állami vagy katonai intézményekkel. Ausztriában már inkább s ott jobb lövők is vannak, mint itt. Nálunk a tüzéségnél vannak jó lövők. A hadiatergyszerűnél különösen nagy az értéke a jó lövőnek, mert minden lövés több ezer koronába kerül.

Az egyéves önkéntesi intézménnyel a szellemi képzettségnek és s pénzariztkorációnak adtak privilégiumot. Pedig ez az intézmény nincs a hadsereg fejlesztésére. De adjuk meg ezt a privilégiumot azoknak, a kik már a sorozások kitűnének a céllövés képességében. Ne csak a pénzatlétáknak, meg a tanult ifjaknak. (Helyeslés.)

Ezek azok a szempontok, melyek a nemzeti erő emelésénél figyelembe veendő. Szólok nem tartozik azok közé, a kik a népből csak vér és adóalapot látnak. Látna beíne a maga vérét, a magyar nemzetet, melylyel szíve együtt dobban. Neveljük a fiatalokat hadi erényekre. Ne folyton vitázunk, hanem szervezzük intézményeket.

Kiáltások balról: Ugy van! Nemzeti intézményeket.

Szemere Miklós: A mely katonai ma löni és találni nem tud, az tisztán kenyérfogyasztó statisztája a háborúnak. (Ugy van! balról.) Olyan legyen a katonának a fegyvere, mint művésznek a hegedűje, gladiátor-nak a kardja: szeresse és bízzék benne. Ismerje a fegyverét, mint a fegyverkovács. Jobb a olcsóbbá tenni a haderőt: ez legyen a főfeladat.

Intézményeket nekünk, mert elvessz Tokaj, elvessz Budapest és elvessz Magyarországot.

Szemere Miklós leül s egy percre zavar van a Házban. Se a jobb, se a baloldali nem tudja: tapsoljon-e, nem-e? Elfogadta-e a katonai javaslatokat, vagy sem? A baloldaltól kiáltják ugyan feljé:

— Mi van a javaslatokkal? Elfogadja? Megszavazza?

De *Szemere* úgy véli, hogy teljes harmincöt percen át eleget beszélt s most legfőbb ideje, hogy bölcsen hallgasson. S így a Ház kétségben marad *Szemere* tulajdonképpeni színvallása dolgaiban. Ez volt az oka; hogy az elvitázhatatlan hazafias beszédnek aránylag kicsiny volt a tetszési visszhangja, bár mindvégig nagy érdeklődéssel hallgatták.

A Ház nagy része most kivonult a folyosóra s ott különböző az utolsó mondatát a beszédnek citálták, azt, hogy: „elvész Tokaj, elvész Buda...” — Miért Tokaj? — kérdezték sokan.

— Mert a Nemzeti Kaszinóban a tokaji bort feltik különösen! — világosította fel az érdeklődőket egy mindentudó honatya.

Bitner Zsigmond: A népre újabb terheket rónak a javaslatok. Ez semmiképp nem mondható indokoltnak. A kormány játszott a nemzettel, mert a választások előtt tudta már, hogy ide fogja terjesztetni a javaslatokat, de nem mondta meg, mert félt, hogy a nemzet épügy felfogja emelni ellene tiltó szavát, mint most. A dinasztia hűségért nem szabad véreznie a nemzetnek. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.) A dinasztia nem törődik a nemzet óhajával. Az osztrák császár ur lehet Ausztriában, de nem Magyarországon. (Viharos helyeslés a szélsőbalon.) Mert itt csak a magyar király lehet az ur. (Ugy van.)

Nessi Pál: Sajnos, hogy nincs így.

Bitner Zsigmond: A hadsereg nyelve akár kínai is lehetne, mert éppen ugy nem értik, mint a németet. Jelvénye nem más most, mint egy sárga-fekete rongy.

Binók: Figyelmezteti a szónokot ne használjon olyan kifejezést, mely a monarchia másik államát sérti. (Zaj a szélsőbalon.)

Barabás Béla: Talán a Reischrathban kimélnék minket.

Bitner Zsigmond: A javaslatokat nem fogadja el, hanem határozati javaslatot nyújt be, hogy a hadsereg nyelve és jelvényei magyar legyen. (Hosszas helyeslés a balon és szélsőbalon.)

Molnár Ákos: Ezt már elfogadhatják odaát is.

Binók az ülést tíz percre felfüggeszti.

Tíz perc szünet.

Szünet után.

Tallán Béla elnököl. Az ülést megnyitja.

Kovács Pál: Nem fogadja el a javaslatot. Csodálatosnak tartja, hogy most, amikor békéliga alakítását tervezik, mikor mozgalom indult meg a párbaj ellen, szóval minden öldöklés ellen, akkor a kormány ilyen javaslatokkal áll elő. (Ugy van! ia balon.) Egy híres államférfi — nevét

nem említi, mert nem akarja kompromitálni — felhívást intézett hozzá, hogy lépjen be a békéligába. Ezek után azt meg nem teszi, nem teheti, mert 5 konzekvens akar maradni és a felhívás nem lehet komoly. (Ugy van a balon.) A javaslat az országba olyan nagy terheket ró, melyet elviselni nem képes. Nem akkor, amidőn más javaslatok is óriási kiadásokat igényelnek. Így a civilista (Felkiáltások a balon és szélsőbalon: Nem adjuk meg!) a tisztviselők fizetésrendezése stb. Az adókat pedig nem szabad szaporítanunk, mert akkor a nemzet derekában török ketté. (Ugy van!) Felolvassa több szabadelvű képviselő programbeszédét, melyben kijelentik, hogy nem szavaznak meg semmi újabb terhet. (Felkiáltások a szélsőbalon és balon: No tessék!)

Nessi Pál: Mit szólnak hozzá odaát. *Kovács* Pál kibeszélte az ülést.

Két kinevezés — két kitüntetés.

A hol nem ismerika protekciót?

Kolozsvár, február 27.

A hivatalos lap tegnapi száma egy királyi kéziratot közöl, mely minket, kolozsváriakat, közelebről érdekel. Ő felsége ugyanis egyetemünk két kiváló férfiát: *Szabó* Dénes dr. a nögyógyászat és *Lechner* Károly dr. az elmekörtan tanárát a tudomány terén szerzett érdemeik elismerésül *udvari tanácsosokká* nevezte ki.

Ezen kéziratot olvasva, mindenkor e-aa örömmel fogadhatnók az abban megnyilatkozott királyi elismerést, mely a tudományos munkásság és szorgalom fejedelmi megjutalmazása, de most kivételesen az alább kifejtettekért fogva e kitüntetés létrejöttének kérdéséhez szükséges néhány szeljegyzetet fűzünk.

E kitüntetések ugyanis kárpótlásul szolgálnak két elmaradt kinevezésnek, melyekben ugyancsak a fentiekét jeles tanárnak kellett volna részesülni, de a mely érthetetlen, illetve nagyon is érthető okokból elmaradt.

A dolog historikuma a következő:

A budapesti egyetem orvosi karán az elmekörtan és nögyógyászati tanszék nemrégiben halálózás folytán megürült. A szabályszerű pályázat kiirattván, a tanszékekre Kolozsvárról *Szabó* Dénes dr. és *Lechner* Károly dr. pályáztak.

Tudományok körökben kétséget sem szenvedett, hogy a katedrák betöltésénél mások — mint az előbb említettek — neve szóba sem jöhet és ime mégis megtörtént, hogy a budapesti tudomány egyetem félre-téve az ilyen esetekben egyedül követendő szempontot — a tudomány követelményének szempontját — a két kolozsvári pályázót csak másodsorban ajánlotta kinevezésre, míg első helyen a nögyógyászati tanszékre *Bárony* János drt, az elmekörtani tanszékre *Moravcsik* Ernő drt kändialtá.

Nem akarjuk e helyen utóbb említett két kétségkívül jeles, de a kolozsvári pályázók mellett csak másodrangú tudós — ha ugyan ezt a distinkciót használhatjuk — hírében álló kandidans érdemeit kisebbíteni, de lehetetlen szó nélkül elhallgatni menyire meglepő és csodálatos ez újabb mellőzése a kolozsvári egyetem professzorainak.

A tudomány nem ismerhet más elvet, mint — győzzön a jobb. Ha valahol, ugy e téren kell kizárni minden befolyást, minden protekciót.

De e helyett mit látunk?

Látjuk azt, hogy kultuszminiszter, ki még csak nemrégiben kiáltványokat bocsájtott ki a protekció, a különböző befolyások ellen, ilyen módon hagyja magát vakittatni és a budapesti egyetem nevésséges kandidációjára ráti a pecsétet.

Moravcsik Ernő dr. kinevezetése már régebben megtörtént, *Bárony* János drt a hivatalos lapnak ugyancsak tegnapi száma közli.

A kitüntetések és a kinevezéseket egy lapon olvasva, ki nem venné észre köztük az összefüggést.

Ki nem látja e hírek között az összefüggést? Ki nem veszi észre, hogy az „udvari tanácsosság” csak ir a sajátj sebre, vagy hogy még magyarosabban fejezzük ki gondolatunkat: csak arra való, hogy a mellőzöttek száját betömjük.

Nos hát ez csunya játék, mely semmiképp sem méltó sem a budapesti tudomány egyetemhez, sem az ország kultuszminiszteréhez, de legkiváltképp nem méltó a magyar tudományosságához, melynek legfőbb őre, a miniszter, pártatlanul és igazságosan kell itélkezzék minden ilyen kérdésben.

Mi, kolozsváriak különben eltekintve attól, hogy ez eljárásban tudósaink kicsinylését látjuk — másrésztől örömmel veszik tudomásul, hogy *Szabó* Dénes dr. és *Lechner* Károly professzorok, kik eddig is diszei voltak egyetemünknek, továbbra is mieink maradnak és hisszük, hogy ez a mellőzés az ő lelkükben sem fog mélyebb nyomot hagyni.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, február 28.

— (A király Budapesten.) A király március hó 5-től kezdve, tovább rendelkezés, minden hétfőn és csütörtökön, Budapesten kihallgatást fog adni. Előjegyzések szombattól, február 28-tól kezdve, 9—2 óra közt a kabineti irodában (budai királyi vár) eszközöltetnek.

— (Gróf Zichy Jenő válasza az egyetemi ifjúságnak.) A február 22-én a katonai javaslatok ellen tartott ifjúsági nagygyűlés határozataiképpen gróf *Zichy* Jenőnek az ifjúság nevében *Kun* Béla kollégánk, mint elnök és a választmány üdvözlő iratot küldött, a melyre gróf *Zichy* tegnap a következő sürgönyben válaszolt:

Kun Béla a nagygyűlés elnökének

Kolozsvár.

Hazafias üdvözlétüket örömmel és köszönettel vettem. Tartás és őrizték meg hazafias, kötelességtudó érzelmeiket. A nemzet ifjúságában van a jövő letéve! A mienk csak a mult; a hogy abban kötelességünket mindig teljesítettük, ugy teljesítsék ezt önök is és a haza jövője biztosítva lesz.

Zichy Jenő.

— (Az egyetemi ifjúság mozgalma.) Ebben az esztendőben sokkal nagyobb szabású tüntést akar az egyetemi ifjúság rendezni a március 15-iki nemzeti ünnepén, hogy a mostani politikai hangulatoknak megfelelően nyilatkozzék meg az ifjúság nemzeti, hazafias érzése. A rendesen fötőren tartott ünnepély a Mátyás-szobor előtt fog lefolyni, ami már magában véve is emelni fogja az ifjúság szerény ünnepét. Az esti fáklyásmenetet hatalmas, impozáns tüntetéssel kötik egybe és a vasuti zene-kar kísérete mellett fognak végig vonulni a kijelölt utirányban Kolozsvár nagyobb utcáin. A tüntető körmenetbe a kolozsvári összes középiskolák ifjúságát fogja az egyetemi hallgatóság felhívás útján bevonni. Hogy pedig az ünnepi hangulat a város részéről is méltóan megnyilatkozzék, az egyetemi ifjúság felfogja majd kérni a fötőren lakó polgárokat, hogy alakikaikat ki-világítsák s hogy Kolozsvár lehetőleg számos háza lobogódszt öltönn, amit különben a hzaifas lakosság minden kérelem nélkül is egyetértően bizonyára meg fog cselekedni.

— (Világjáró francia Kolozsvárt.) Tegnap említettük, hogy *Ferriet*, francia gyalogló világkörüli utában Kolozsvárra érkezett Itt dr. *Szadecsky* Lajos egyetemi tanár vette pártfogásába az ambiciózus fiatal embert, a ki szerinte „lábával tesz szolgálatokat a tudománynak s megérdemli, hogy támogassák.” — Hogy erős támaszt nyújtson a vállalkozó szellemű utazónak dr. *Szadecsky* Lajos gyűjtést indított eddig meg- lehetős érdeménnyel. Minthogy azonban nagyobb segítségre van szükség, ez uton is felhívjuk a közönség figyelmét s jöndulata-ta ajánljuk a világjáró franciát s kérjük, hogy a részére juttatandó adományokat címére, a *Központi szállodába küldjék*. Az utazó legközelebbi irányja Dés, Beszterce. Magyarországból kiérve Csernovic, Lemberg, Krakó, Varsó és Szt.-Pétervár az utiránya. Oroszországból Sibirjáin át Kinán Japánban, Indián áthaladva Bombayba késül s innen Észak-Amerikába szándékozik menni. Már eddig is sok kalandon ment keresztül s ha még ily nagy ut áll előtte, valóban bizonytalan jövő elé néz. Eddig átélt kalandjai között a legérdekesebb volt, a mikor Magyarországon egy svábfalu lakossága megtámadta s megverte. Legalább nem a magyar vendégszeretetre kell panaszkodnia, hanem a németre.

— (A „Bethlen kör”-ről.) Többször jeleztük már, hogy a „Bethlen Gábor-kör” f. évi március 8-án Bethlen-ünnepélyt rendez. Nap-nap után igen sok megkeresés érkezik a rendező-bizottsághoz, mely gróf Bethlen Pál elnöklété alatt mindent elkövet az ünnepély sikere érdekében. Az előjelékből itélve ugy látjuk, hogy ezen első bemutatkozás teljesen méltó lesz az ifju Bethlen körhöz. Ez uton értesítjük az érdeklődőket, hogy jegyeket előre válthatnak Papp László (theologia épület), Bittó Rezső és Páspóky Miklós fötőri üzletében. A meghívokat — mint értesülünk — a mai napon küldi szét a rendező-bizottság.

— (Az állami és magán tisztviselők hitelszövetkezetének előkészítő-bizottsága március hó 1-én, vasárnap délután 4 órakor az unitárius kollegium tanács-termében tartja meg értekezletét, — melyen az alapítási tervet fog tárgyalni. Az értekezletre a felkért bizottsági tagok ez uton is tisztelettel meghívotnak. Kozma Ferenc kir. tanácsos tanfelügyelő, mint az előkészítő-bizottság elnöke.

— (Felolvasás.) A kolozsvári izr. felolvasó egylet ma délután 5 órakor tartja a városháza gyűléstermében ez évi III-ik felolvasását a következő tárgysorozattal: 1. Egyésges szervezetr. Felolvasa: Hirsch Adolf. 2. Feleki: Egi posta, szavaja: Hegedüs Szeráfin urhölgy, a kolozsvári Nemzeti Színház tagja. 3. Illés próféta a legendában, felolvassa Katz József. 4. A nők Kiss József balladáiában, felolvassa Landesberg Ernő. A felolvasásra az érdeklődőket ez uton hívja meg: az előkés.

— (Protestáns esték.) Március hó 1 én, vasárnap d. u. 5 órakor a következő sorrenddel tartatnak meg. 1. Az ev. ref. theol. fakultás dísztermében. 1. Ének. 2. Felolvasás. Tartja: dr. Imre

Ének, a földműv. dalkara által. 2. Felolvasás. Tartja: 1. Irsay József refi pap. 3. Szavai: Marosán János, nyomdász-segéd. „Hol aludtál...“ Irta: Zombori Andor. 4. Ének.

III. *A hídlevei ref. népsík-ban.* 1. Ének, a földmiv. dalkar által. 2. Felolvasás. Tartja Molnár Lőrincz, ref. pap. 3. Szavaltat. 4. Ének.

IV. *A város monostori részében.* 1. Ének. 2. Felolvasás. Tartja: dr. Kecskeméthy István ref. theol. tanár. 3. Szavaltat. 4. Ének.

— (Uj ügyvéd.) Polcz Rezső helybeli ügyvéd fia: dr. Polcz Rezső, most tette le Marosvárrhelyt az ügyvégi vizsgát és — mint értesülünk — Beszterczén telepedik le.

— (A kolozsvári egyetemi sakkör versenye.) A kolozsvári egyetemi sakkör közgyűlése elhatározta, hogy márc. 8-án délután 5 órakor a tervezett sakkversenyt az Egyetemi Kör e célra átalakított olvasó terménében megkezd. E végből a versenyt rendező bizottság tagjait megválasztották: Benke Antal, Gyárfás Elemér, Váradai Bartha Gyula, Péterffy István, Vén András, Kőhegyi Andor és Gurnesvitz Ferenc. A döntő juri helyett vitás kérdések elintézésénél a döntő joggal Pásztor Mihály, az Egyetemi Sakkör elnöke ruháztatott fel, ki a nemzetközi versenyeken érvényben lévő Sakk-Szabályok szerint intézkedik. A döntetlen játszmákat nem fogák újból játszani, hanem az illető felek részére fél egy-ség jegyzetetik.

— (Soós Kálmán ügye.) A megvádolt bíró ügyében tegnap döntött a királyi tábla. A határozatot azonban egyenlőre titokban tartják. Ma kellett volna a döntést a vizsgálóbíróknak a felek képviselői előtt felolvasni, de az iratok még nem érkeztek le a tábláról. Holnapra azonban már eldől, vajon letartóztatják-e Soós Kálmánt?

— (Hütlén jóbarát.) A franciaia hóházokat jól ismert hőseire emlékeztet az a vádlott és az a panaszos, a kik ma álltak egymással szemközt a büntető törvényszéken. Egy Loutheoch hasonló szép asszony panasolta be a barátját lopás miatt: példátlan eset a Casanovák történetében. K. Rezső ügynök az év legnagyobb részét uton tölti; néha hónapokig marad távol. Az unatkozó szép asszonytól nem is lehet rossz néven venni, ha az év számos üres hónapjára helyettesről gondoskodott. Ez a helyettes egy szép fekete bajusz. Fiatal, alig 23 éves gentleman, foglalkozására nézve fővárosi díjnok, a ki jó családból származott, de örökös pénzszavarn szenved. Történt karácsonykor, hogy a férj váratlanul hazaérkezett s kellemes meglepetéssel szép ékszerrel hozott a feleségének. Egy hétig tartott a férj szezonja s olyankor a helyettes tisztos távolba tűnt. A mikor a férj újra eltávozott a fővárosból, M. Lajos ur ujra elfoglalta hivatalát a szép asszony mellett. Ez alatt az egy heti pauza alatt esett meg M. Lajossal az a kellemetlenség, hogy kártyázott és adósságot csinált becsületszóra. A szép asszony észrevette barátján, hogy szörnyen levert s faggatta is, mi a baja.

— Semmi; pénz kellene — felelte az ifju.

— Az nincs.

— Nem is kell. Megszoktam én már az ilyesmit.

Néhány nappal ezután K. Rezsőné megdöbbenő felfedezést tett a szekrényében: eltűnt a férj karácsonyi ajándéka a 70 forint értékű briliáns brosz. A gyau persze a cselédre irányult, akit kivallattak, kikutattak, de nem találták nála semmit. Gyauus volt azonban a szép asszonynak, hogy a barátja már nem olyan levert s alkalommal átkutatva a zsebet, egy zálogcédulát talált nála...

— Te gazember! Te vitted el az ékszeremet, tolvaj! pattant föl a menyecske és első felhevülésében sietett a rendőrségre, feladni a tolvajt. Ezt az elharmkodott lépést ugyan mélyszélesen megbánta az asszony, de már nem lehetett visszavonni a panaszt s így aztán vád elé került M. Lajos. Ma tárgyalta az esetet a bíróság, amely, tekintettel a tekintetre valókra, egy hónapra ítélte el a fiatalembert.

— **A falkavadász-társulat közgyűlése.** Az erdélyrészi falkavadász társulat rendes évi közgyűlését 26-án tartotta meg a kaszinó helyiségében, melyen a rendes tagok közül 47-en jelentek meg. A szokatlanul népes közgyűlés tárgysorozatának első s kétségkívül legfontosabb pontja a további fennállás mellett: határozat volt. A társulat ugyanis mindig 6 évre alakul el e második 6 éves cycilus végével járt le. — Közgyűlés egyhangu határozattal mondta ki a fennállást. Elnökké Gr. Bánffy György, falkaaggyá br. Wesselényi Béla, pénztárnokká br. Bánffy Ernő, titkárrá koltói gr. Teleki László, gazdává br. Kemény Pál választattak meg. Jegyzőkönyv hitelesítésére ifj. br. Wesselényi Miklósné és gr. Mikos Kelemen, számvizsgálókul br. Kemény Pál és ifj. br. Wesselényi Miklós kérték fel. Választmány nagyjában a régi maradt míg új tagokul gr. Mikos Ármin, gr. Mikos Kelemen és Rónay Elemér választattak be. — Kiküldetett a 7 tagu versenyfelvetéleket megállapító bizottság is. A falkanyag terjedelmes és a társulat működését felőlelő, valamint a pénztárnok évi jelentéseinek meghallgatása után letárgyalattat a f. évi költségvetés. Megállapították a f. évi versenyfelvetéleket. Kimondatott, hogy a f. évi lövésnyek okt. 4., 11., 18. rendeztetnek. Nagyjában megállapítottak a következő évek építési programja, melyek közül legfontosabb az új Kennel építése a kopó falka elhelyezésére és egy lórádokó építése Zsukon, mely által ki lesz kerülhető, hogy az érkező és távozó lovak a 14 kilométer távolságu Apahidán adassanak le és fel. Sürgöny és posta állomást sajnos még mindig nem sikerült kieszközölni, pedig Zsuknak szept. decsemler hónapokban nagyobb forgalma van, mint sok eldugott s postaállomással már régóta bíró fürdőnek. A zsuki birtok eladásra folytan az új tulajdonosok, a gr. Teleki örökösök a legmesszebbmenő áldozatkészséget tanúsítják a társulattal szemben, melynek kedvező hatása már is észlelhető. Szóval a társulat új cyculását a legkecsgetőbb reményekkel kezdheti meg.

— (Méhészek ülése.) Az Erdélyrészi Méhészeti Egyesület igazgató-választmányára, szombaton este 6 órakor Deák Ferenc-utcai elnöksége irodahelyiségében (keresk. és iparkamara) ülést tart. Az ülést megelőzőleg pedig Nagy János kerületi szaktanár tart szokásos méhészeti előadást, a melyre az illetékes és érdeklődő tagokat tisztelettel hívta meg az Elnökség.

— (Meggrázó szerencsétlenség a börtönben.) Sokan vannak, akik azt hiszik, hogy a szabadságvesztés nagyon enyhe büntetés. Pedig a börtön rendkívül nyomorító hatással van a legelfáultabb emberre is. Az egyedül saját gondolatainak rabjává lett embernek a büntetésével még kínosabb lesz az élet s egyre elviselhetetlenebbek a percek. Hát még ha folyton a magára hagyott családjának a közelgő nyomornak képét kénytelen a rab maga előtt látni! Nem csodálható, ha Klein Ferenc aki jelenleg a kolozsvári ügyészségnél vizsgálói fogságban van, hosszas börtönélete után hirtelen örlési rohamoknak lett áldozata. Öklével bezúta az ablaküvegeket és kétségbeesetten kiabálta, hogy ereszték családjához, apró gyermekeihez, akik sirva várják s akik éhen halnak a családapa támassza nélkül. Zokogva könyörgött a zajra besiető őrkökhöz, hogy ereszték szabadon, engedjék vissza nyomorban sanylóldó feleségéhez és rég nem látott gyermekeihez. Mikor megható könyörgéseire az őrk a meglepetéstől megdermedve nem reagáltak, ismét dühöngeni kezdett s a székel kezdet hadonászni, majd rombolni kezdte az asztalt, ágyat, miközben az ablaküveg csepezeitől megebeztet kezeiből patakzott a vér. Végre négy embernek sikerült a szerencsétlen dühöngőt megfékezni, összekötözték. A nemokára megérkező orvos ápolási alá vette, bekötötte sebeit. A súlyos roham után lecsendesült a kétségbeesett fájdalomtól kinzott rab s az éjszakát nyugodtan töltötte. Azért nem küldték egyelőre elmeegógyintézetbe, hanem előzetesen megfigyelés alá veszik zárkájában.

— (Hogyan mutat az előljáróság.) Hódos község előljáróságának ugyan csak meggyűlt a baja egy szegény vándorló legény miatt, a kinek az előljárók mulatósága halálát okozta. Tudósítónk az esetről az alábbiakat jelenti: Roncsák György községi bíró szerdán délután Kirch Péter, Gruí Antal, Feskő Mihály esküdteket és néhány jóbarátját meghívta a pincéjébe egy pohár borra, hogy a farsangot méltóan befejezzék. A társaságnak már hangos jókedve volt, s mikor arra haladt két vándorlegény, Leimert Jakab és Ringl Márton, Kirek Péter esküdt odaszóllította őket s miután kikérdezte, hogy honnan jönnek és hová mennek, s írásaikat is rendben találta, a bíró megkínálta őket egy pohár borral. A két legény megitta a bort s aztán távozni akart, de a társaság marasztalta őket. A két legény csakhamar berugott s ekkor arra kényszerítették őket, hogy daloljanak. Ebbe is belefáradtak s mikor aztán a további éneklésre akarták kényszeríteni őket, a két berugott legény sem respektálta a házigazdát és vendéget, hanem fenyegetőleg léptek fel az erőszakossággal ellen. Ekkor a bíró és a két esküdt azt a parancsot adták az ott jelen volt Kisa Ferenc és Éri Gáspár kisbíróknak, hogy a két részeg legényt kössék ki a pince előtt lévő két akácfához, hadd józanodjanak ki. A két kisbíró eleget tett a parancsnak és a legényeket a fához kötözték. Félóra múlva egyik kikötött legénynek vér omlott ki a száján. Ekkor feloldozták őket s Lennert Jakab aléltan esett össze s a vér ekkor még nagyobb mértékben ömlött ki belőle. A megijedt előljárók ekkor orvost hívtak, aki megállapította, hogy a vérző legényben érszakadás történt. Nemsokára ezután a legény meg is halt. A megszabadult társa fejlejtette az esetet a csendőrségnél, a mely távirati jelentést tett a törvényszékhez, honnan most várják a vizsgálóbírókat. Az elhunyt legény hulláját egyelőre a községi halottas házba szállították.

— (Az asszony becsülete.) Kéthely község lakosait — mint nekünk írják — véres eset tartja izgalomban. Az eset részleteiről az alábbi tudósítást kaptuk: Bodó Imre kéthelyi lakos kedden este több ismerősével mulatott Steiner Miksa kocsmájában, a hol akkor bál volt. Mulatság közben Gács Andrásné odaszólt a borozó Bodónak, hogy mért nem hozta el ő is a feleségét a bálba. Erre Lacs Ferenc, a ki éppen Gácsnéval táncolt, azt a megjegyzést tette, hogy Bodóné azért nem mert eljönni a bálba, mert ott van a régi szeretője is. Bodó meghallotta ezt a megjegyzést és kérdőre vonta a legényt, a miből aztán parázs verekedés támadt, melynek azonban Bodó itta meg a levét, mert alaposan megverték. — Másnap reggel Lacs Ferenc és néhány legénytársadnolva mentek végig az utcán. A mikor Bodóék háza elébe értek, Bodóné kilépett az ajtón és Lacs Ferenc felé fordulva ezt kérdezte: Hát Ferkó, kinek volt a szeretője? A legény már nem felelhetett, mert a másik pillanatban egy üveg vitriolt csapott az asszony a legény arcába. — Szűcs Sándor, Szakács József és Pokai Mihály a társaságban volt legények megakarták fogni a merénylő menyekéket,

de ez ekkor kést rántott elő a köténye alól s azzal Szűcs és Szakács életveszélyes szurást ejtett. A merénylő híre villámgyorsan terjedt el a faluban s a három súlyosan sérült legényt az összecsozdult nép vitte el. A rágalmazó legényeknek mind a két szemét kiégette a vitriol. A merénylő asszony, mire a csendőrség megérkezett, eltűnt s mindaddig nem tudták feltalálni. — Férjének azt mondta, hogy ügyvédet megfoganai, de azóta nem tért vissza.

— (A hóhér és a fizetésemelés.) Minekutána Bali Mihály „halálos ítélet végrehajtó” rendes állami alkalmazott, hát ő is részesül a fizetésemelés örömeiben. A hóhérnak rendes évi fizetése 900 korona, amelyhez még 100 korona lakáspénz jár. A törvényjavaslat szerint Bali Mihálynak 1000 korona fizetésre lesz jussa, ami mellett persze mellékjövödelmei is megmaradnak, föltéve természetesen, hogy hivatalos működésére tér nyílik. Abba a faluba, a melyben Bali Mihály lakik, szintén eljutott a fizetésemelés híre, amint hogy arról is tudomást nyertek, hogy a törvényjavaslattal az állami tisztviselők legeslegnagyobb része nincs megelégedve. Így történt, hogy a hóhért megkérdezték, vajjon nem keveseli-e a fizetésemelést, amire Bali csöndes flegmával így felelt: „Én megelégszem s csak azt kívánom, hogy sok akasztást adjon az isten.”

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Szombat: Rómeó és Julia. (b. 134 sz.)
Boregi Oszkár m. v.
Vasárnap d. u.: Makrancos lölgy.
este: Katalin 1-ször. (bérlet szünet 36l. sz.)

* **Beregi Oszkár.** Hét évvel ezelőtt egy fiatal, ambícióval telt, tetterőre vágó ifju lépett fel a kolozsvári színpadon. Akik látták már, akkor megjósolták neki a nagy jövőt. Az oroszán körmök már kikandikáltak a még csiszolatlan, nyers, de kétségte-lenül értékes művészi egyéniségből. A mesterek mestere E. Kovács Gyula is hangoztatta, hogy ez a „zöld” gyerek még sokat fog hallatni magáról s ime ma hét évek múltán, mint az ország első színpadának neves művészt üdvözölhetjük már *Beregi Oszkár*, kiről büszkén valljuk, hogy innen indult hódító útjára. Pályájának még ugyszólván csak kezdetén áll s milyen művészi mult áll már háta mögött.

A Nemzeti Színház annaleseiben már nem egy művészi sikert jegyeztek neve mellé s tekintetbe véve korát, munkásságát, szorgalmát és páratlanak tetsző ösereleti tehetségét, büszkén emlegeti majd e nevet az egész magyar haza.

Amilyen szeretettel és bátorítással bocsátottuk el annak idején a távozó művész csemétét, olyan lelkesedéssel és igaz szívvel tapsoltunk tegnap a viszontlátás örömeinek.

Kész művész állt előttünk, ki levetette félszégeit, szertelenségeit s helyébe a komoly, az öntudatos, a fegyelmeztet művész lépett, ki ma minden szavával, minden mozdulatával sikert aratott. Semmi felesleges póz, semmi mesterkélttség, sallang és hasonló fiatal színészeknél tapasztalható s a művészet rovására kifejlődött zavaró vonások. Csupán a tűz, a szenvedély maradt meg a régi. Mikor Prinziavalleja ajkán a vágó, sovargó lélek hangja megszólal, érezzük, hogy e szerelem lángol, perzsel, éget. Így megtudjuk érteni e különben ellen-szenves alak egész lényét. — *Beregi* tökéletes, a legapróbb részekre kiterjedő, ugyszólván mozaik-szerű gondossággal rajzolja meg alakját, kezdve attól a páratlanul megráppó jelenettől, midőn Vanna sztrába lép s folytatva a nagy szerelmi jeleneten, míg otthagva sátorát Vannával férje táborába rohan.

A közönség visszafojtott lélekzettel gyönyörködött a klasszikus magaslato álló játékbán s a felvonás végén vagy 15-ször hívta Beregit és méltó partnerét *Tóvölgyi* Margitot a lámpák elé.

A zenekarból a vendégművésznek díszes palmaát, *Tóvölgyinek* csokrot nyújtottak fel tisztelői.

A közönség majdnem teljesen megtöltötte a nézőteret, a mi napjainkban nagy ritkaság.

MULATSÁGOK.

Jelmezes-bál. A kolozsvári ipartestület ifjusága március hó 8-án a „Redout” összes helyiségeiben nagy jelmezes-estélyt rendez. Mint az előkészületekből megítélhető nagyszámu közönséget fog vonzani a minden ízében magyaros és jelmezekben megjelenő táncsoport. Mintegy 40 pár diszmagyarban a körmagyarral nyitja meg az érdekes estélyt s ezt követi a francia udvari négyes. Különösen érdekes és történelmi becsű lesz a huszár-toborzó bemutatója, mely a márciusi napokat tárja elénk; 24 huszár vig zene szó mellett jelen meg ugyanannyi túzról pattant markotányos nővel járja el a toborzót és végül a törökverő Kinizsi-táncot. A rendezőség nagy buzgalommal fárado, hogy minél érdekesebb tegye ez estélyt. A tánc rendezésében Jámor Mihály előnyösen ismert

táncmester fog jeleskedni. Kik esetleg tévedésből meghívót nem kaptak, sziveskedjenek az ipartestületi titkári hivatal (Karlina-tér 5. sz.) értesíteni. Jegyek előre várthatók az Ipartestület titkári hivatalában, Kászovitz György Unió-utcai és Lucs Andrásház utcai üzletében.

Táncmulatság. A bethleni állami elemi népiskola tanítótestülete folyó év február hó 21-én az óvoda- és iskolába járó szegénysorsu gyermekek ruhabeli felségélyezésére táncmulatságot rendezett, mely igen kedélyes hangulat mellett reggeli 5 óráig tartott. A jó hangulatot nagyon emelte a Jakab nővérek által rendezett cotillon, melyhez a jelvényeket saját kezűleg készítették. Összes bevétele 193 korona 60 fillér, kiadás 64 kor. 40 fill. s így 129 kor. 20 fill. tiszta jövedelmet juttatott a mulatság a fentirt célra.

Táviratok

— **Fővárosi és vidéki tudósítóinktól.** —

Welserheim nyilatkozata.

Budapest, feb. 27. (Érk. 11 ó.) Welserheim landwehr miniszternek az urak házában a hadseregbe vonatkozó nyilatkozatai következtében, melyek a magyar politikusok között igen nagy mebotránkozást keltettek, a függetlenségi párt hat tagja holnap napirend előtt felszólal.

Véres korteskedés Csik-Szentmártonban.

Csikszentmárton, febr. 27. (Érk. 11 órakor.) Március 2-án lesz Csikszentmártonban a képviselőválasztás. A harc rendkívül heves Györfly Gyula szabadelvű és Baránsky dr. néppárti jelölt között. A két párt választói ma reggel a város előtt összeverekedtek s valóságos csatát rögtönztek. Számosan megsérültek. Több választót haza kellett szállítani és sérüléseik következtében nem szavazhatnak.

Lázárfalván is ötre mentek a Györfly és Baránszky pártiak.

Ma hajnalban a *Györfly-pártiak felgyújtották két néppárti választó házat.* A házak e pillanatban még égnék s heves szél szitja a veszedelmes tüzet.

Ménaságon is órási verekedés volt. Botokkal, baltákkal és vasvillákkal támadt egymásnak a két felekezet. Egy Györfly párti s egy Baránszky párti választó haloklik a kapott sérülések következtében.

A hangulat a néppártiak közt nagyon elkeseredett. Panaszokdnak, hogy a Györfly-párt terrorizál, etet-itat és veszteget s a szolgabírák korteskednek. Viszont a Györfly-párt a miatt panaszodik, hogy a papok a szószékről korteskednek s Györflyt utonutfélen rágalmazzák.

A választásra nagyszámu katonaságot és csendőrséget rendeltek ki.

A főhercegnő regénye.

Budapest, febr. 27. (é. 10 ó.) Genfből jelentik: Lujza főhercegnő Lindauban a badeni tó mellett telepszik le állandóan. A toscanai nagyherceg kastélyát rendezik be e célra.

Háborus hírek.

Budapest, febr. 27. (Érk. 11 ó.) Szalonikiból táviratozzák: A montenegrói határszélen a határőrség sáncokat emel, utakat vág. A mozgócsapatok folyik. A padvillei tartalékosok ellenszegültek a behívásnak, úgy hogy karhatalommal kellett velük szemben eljárnia. Az anarchia teljes.

Budapesti gabonatőzsde.

Készáruüzlet csekély forgalom mellett változatlan.

Határidőüzletben gyenge a forgalom. Jegyzetett:

Buza ápr.	763—65
Buza okt.	760—61
Rozs ápr.	668—69
Zab ápr.	610—11
Tengeri májusra	621—22
Tengeri júniusra	228—29

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy hóra — — —	2 korona
Negyed évre — —	6 „
Félévre — — —	12 „

UJSÁG

szerkesztősége és kiadóhivatala Kolozsvárt, Egyetem-utca.

REGÉNY

A csavargó.

Irta: Gorkij Maxim.]

(7) Fordította: Heltai Nándor.

I.

Találkozásunk.

Mikor tesszünk már végre valahára a parasztert valami jót is, azzal a sok rossz-szal szemben, a mit ellene elkövettünk? Itt lépdél mellettem ez a cynikus, eszes csavargó, ki a paraszt velejéből élősködik s büszke öntudatában van kiválóságának...

— Hallja csak! — mondám hirtelen egy bizonyos dologra gondolva. — Mi oly körülmények között ismerkedtünk meg egymással, hogy méltán kételkedhetem írása varázshatalmán — hát ehez mit szól?

— Haha — nevetett Promtöff — ez egyszerű. Ezeket a helyeket már egyszer felkerestem s nem lenne jó, ha ismét emlékeznék rá.

Nyíltsága tetszett nekem. Öszinteség becses tulajdon és sajnálatraméltó dolog, hogy a becsületes emberek közt ritkán találhatók. Figyelmesen hallgattam társam beszédét és igyekeztem rájönni, vajjon az e, a kinek kiadja magát...

— Ime, itt előtűntek tőlt el egy kis falu — akarja, hogy írásom hatalmát bebizonyítsam önnek?

A kísérletről lemondtam; de megkértem mondanát el, hogy jutott e papirhoz.

— No tudja, az nagyon hosszú história! De el fogom mondani — majd máskor.

Egyelőre pihenjünk és együnk. Ételünk elegendő, tehát nem kell a faluba mennünk, hogy felebarátainkat incommodáljuk.

Az ut mellé ültünk s enni kezdtünk. Aztán a nap hevétől s az őszi szellőtől el-petyhüdtünk és elaludtunk.

Mire fölébredtünk, a nap már lenyugvóban volt s az este hosszú árnyékával közeledett...

— Látja, a sors ugy akarja, hogy ebben a faluban megháljunk.

— Menjünk, a míg még világozság van, mondtam én.

— Ne féljen, ma fedél alatt alszunk.

Igaz volt. Az első kunyhóban, a hol éjjli szállást kértünk, ott marasztaltak.

Házigazdánk épen a mezőről jött s felesége épen a vacsorát készítette. Négy piszkos kölyök kíváncsi szemeit ránk meresztette s szinte félelemmel tekintettek rám. A feleség, egy derék asszony, kenyeret, dinnyét s tejet hozott be. Házi urunk velünk szemben ült s gondolatokba merülve, kérdő arczczal tekintett ránk. Vágre kibökte:

— Hová tartotok?
— Tengerről-tengerre, városból-városba egész Kiewig — mondá Promtöff.
— Hát mi van Kiewben?
— A szent reliquiák!
Emberünk Promtöffra nézett s kikö-pött. Kis szünet után újra kérdő:
— S honnan jöttök?
— Én — Pétervárról, ő Moszkvából — mondá Promtöff.

— Igen, — hát miféle város ez a Pétervár? az emberek ugy mondják, hogy a tengerre van építve... s hogy gyakran van víz alatt...

Kinyílt az ajtó s két paraszt lépett be.

— Eljöttünk Miska.

— Mit akartok tőlem?

(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI ÜZENET.

S. D. Bethlen. Köszönjük a tudósítást, de igen kérjük, hogy a jövőben azt legalább másnap beküldeni sziveskedjék.

Felélős szerkesztő:
Dr. PAPP JÓZSEF.
Laptulajdonos:
GOMBOS FERENCZ.

NYILTÉR*.

Kiadó boltok

a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank részv.-t. egyetem-utcai házában több, az egyetem-utcára nyíló kisebb bolti-

helyiség

Kiadó.

Ertekezhetni Mátyás királytér 7. sz.

alatt az intézeti helyiségben.

ŐSZI ALBERT

ékszerész- és órász-üzletében
Kolozsvár, Wesselényi M.-utca (Hid-u.)
2-ik sz.

(Csizhegyi fényképésztével szemben.)
Jutáuyos árak, alkalmi vételek. Minden e szába vágó tárgyak jartítását jótállás mellett elvállalok. — Aranyat vesz és becsérél.
2189. 319-365 Szolid kiszolgálás! 44—?

Hollay István építész-vállalkozó

Ájánlja magát a n. építettők
é. helyi és vidéki
figyelmébe.

o Irodája : o
Kolozsvárt,
Dézma-u. 10.



Jelszava : „Olcsó árért, jó munkát.”

2194 8-15

„Közhasznú Szövetkezet”
közművelődési és jótékony célokat szolgáló pénzügyintézet
Kolozsvárt, Emke-tér 3 sz. udvari földszint.

Takarékbetétek

legkedvezőbb feltételek mellett helyezhetők el a

„Közhasznú Szövetkezet”-nél

Kolozsvárt, Emke-tér 3.

A mely intézet a betétek után naptól-napig számított 5% kamatot fizet és a tőkekamatadót is az intézet hordozza.

A „Közhasznú Szövetkezet” kormányzó- és igazgató-testületei.

Az igazgató-választmány tagjai.

Br. Bánffy Ernő, nagybirtokos.	Bartha Lajos, esperes.	Dr. Gyarmathy Deszö, földbirtokos.
Karácsony Sándor, földbirtokos.	Kebelei Nagy Pál, földbirtokos.	Kenessey Béla, ehker, főjegyző, theol. igazgató.
Lészay Ferencz, nagybirtokos.	Nagy Gábor, földbirtokos és szálloda-tulajdonos.	Rettegi Sándor, földbirtokos.
Sándor János, esperes.	Tóthfalusi József, lelkész.	Ujvárossy József, földbirtokos.
Dr. Vályi Gábor, egyet. tanár, ehker. elnök.	Vén Mihály, esperes.	Vásárhelyi Boldizsár, lelkész.

Az igazgatóság tagjai.

Csiszár Gyula, vármegyei főjegyző.	Dr. Damokos Ödön, földbirtokos.	Deésy Gyula, esperes.
Désy Zoltán, főispán.	Fekete Nagy Béla, városi tanácsos.	Dr. Kádár János, egyhker. titkár
Nagy Károly, theol. tanár.	Rónay Elemér, földbirtokos, vármegyei aljegyző.	Somkerei Miklós, esperes.
Szele Márton, kereskedő.	Szalántzy Jenő, földbirtokos.	

Eladó téglagyárak!

Az „Erdélyrészi Építőtársaság”
Kolozsvár területén fekvő
szentgyörgyhegyi és kajántói
téglagyárai

üzembeszüntetés miatt

örök áron eladók.

Bővebb felvilágosítást az

„Erdélyrészi Építőtársaság” irodája
nyújt,

Kolozsvár
Emke-tér 10 sz. 2240 4-2

AZ
ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
VÉDNÖKSÉGE ALATT ÁLLÓ

ERDÉLYI KERESKEDELMI TÁRSASÁG.

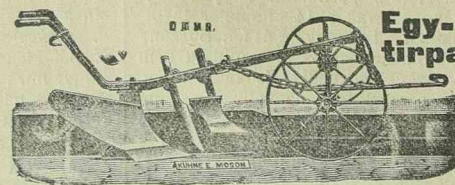
(Irodája: Kolozsvár, Petőfi-utca 7. szám, földszint. Telefon: 158. szám. Levélcím: Erdélyi Kereskedelmi Társaság, Kolozsvár, Petőfi-u. 7. sz.) Sűrűnyezim: „Erdélyi Gazda, Kolozsvár.”)

Czélja: Az erdélyrészi gazdasági közönség támogatása minden beszerzési és eladási ügyben, elvéghő: Elvállal gazdálkodó jövő megbízásokat minden mezőgazdasági termék, állat stb. eladására, valamint bármely mezőgazdasági gép, anyag, vagy szükséglet beszerzésére. Nagy súlyt helyez arra, hogy a gazdasági közönséget a legjobb minőségű termékekkel ellássa. Birtoklás és vétel, jelzálog, biztosítás és más, birtokosokat érdeklő ügyekben tájékoztató, közvetítő, esetleg megbízottként működik. Gazdálkodó szemből eljárásaiért és ténykedéséért munkáját fel nem számítja. A társaság gazda-feleinek minden megbízás vagy ügylet alkalmával a legmagasabb kedvezményeket nyújtja. Levélcím, sürgönyi, telefon, vagy személyes tudakozódásra a társaság arany díjmentes kimerítő választ és felvilágosítást ad. Tiszta jövedelméből az Erdélyi Gazdasági Egyletnek és az Erdélyrészi Gazdasági Egyesületnek, azok nyugdíjalapjai javára 5-5% ot ad.

Ezen intézménnyel kapcsolatban fennáll és ugyanott mindenkor megtekinthető az

ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
ÁLLANDÓ GAZDASÁGI GÉPKIÁLLITÁSA,
(mintaraktár) 2143 26-100

melynek keretében a legelsőrangú hazai szolid gyárak összes készítményei láthatók.



Egy- és többvasú ekék, és
tírpatorokat és porhanyító
eszközöket, szántó- és
rébtoronákat, hengere-
ket, kapálóeszközöket,
hírneves szabadalm.

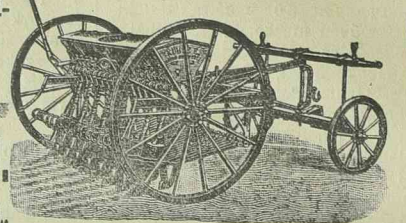
tolókerekű „MOSONI DRILL” sorvetőgépeket,
lógereblyéket, „Osborne” aratógépeket, járgá-
nyos cséplőkészleteket, rostákat, konkolyválasz-
tákat, szecskavágókat, morzsolókat stb.

Különleges eszközöket a burgonya,
répa- és szőlőmiveléshez szállít el-
ismert legjobb minőségben

Kühne E.

legrégibb hazai
gazdasági gépgyár MOSONBAN.

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57/a.



BOR

SAJÁT TERMESÜ,
badacsonyvidéki, ő- és
Uj Risling, kölesön hordók-
ban, vasútra fel-
adva, kapható:
Raksányi Károly ref. lel-
késznel, Balaton-Henye.

Kiadó bolt és lakás,

Teljesen új berendezéssel, nagyforgalmu helyen,
több lakrészrel, istállóval, a kertben jégve-
remmel.

Értekezhetni Borbély József tulajdonossal
Torda-Szentlászlón, (posta, telefon, távir-
da helyben.)
2241 3-4

Hirdetések

a legolcsóbban felvételnek e lap

kiad hivatalában, Egyetem-u. 7.

TELEFON SZ. 204.

TELEFON SZ. 204.

GOMBOS FERENCZ

Lyceum-könyvnyomdája Kolozsvárt,

Egyetem-utca 7. szám, róm. kath. Status épület

Gyorsan, izléssel és a legjutányosabb árban készít el bármilyen
könyvnyomdai munkákat, u. m. irodalmi műveket, tankönyveket,
tudományos és irodalmi folyóiratokat, napi-, heti- és havi-lapo-
kat, kereskedők és iparosok részére számlákat, körleveleket,
üzleti- és pénztári-könyveket, árjegyzéket, falragaszokat stb. stb.

Mint szakember, ki a nyom-
dászatot tanultam, az erdélyi
részek legregibb és legjobb
hírnévnek örvendő Lyceum-
könyvnyomdát néhány év
előtt megvettem s azt a leg-
modernebb igényeknek megfele-
lően rendeztem be, úgy hogy
a könyvnyomdai munkák
izléses és szakszerű kiállítása
tekintetében nemcsak a he-
lyi és vidéki, hanem bár-
mely elsőrangú
fővárosi könyv-
nyomdával szem-
ben is kiállok
a legnemesebb
versenyt.



Minthogy pedig a könyv-
nyomdát magam szemé-
lyesen vezetem, a nyomdai
munkákat megrendelő kö-
zönség egész bizalommal
fordulhat nyomdámhoz, mert
ugy a szép és csinos kiál-
lítás, mint az árak tekinte-
tében a legnagyobb meg-
elégedésre lesz kiszolgálva.
Vidéki megrendelések a leggyor-
sabbán és kifogástalanul eszkö-
zöltetnek. A n. é.
közönség pártfo-
gását kéri teljes
tisztetéllal Gombos
Ferencz nyomda-
tulajdonos.

